

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Μαρούσι, 2-8- 2016

Αρ. Πρωτ 128231 /Θ1

Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ. Κ. 15180-Μαρούσι
Πληροφορίες: Ε. Αναστασοπούλου
Τηλέφωνο: 210-3442186
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: dthridee@minedu.gov.gr

ΠΡΟΣ:

Διευθύνσεις Περιβάλλοντος και Χωρικού
Σχεδιασμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
Επικράτειας για ενημέρωση των Υπηρεσιών
Δόμησης χωρικής τους αρμοδιότητας
(όπως Πίνακας αποδεκτών)

ΚΟΙΝ.:

Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Γενική Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού
& Αστικού Περιβάλλοντος
κ. Ειρήνη Κλαμπασέα
Αμαλιάδος 17, Αθήνα,
ΤΚ 115 23

**Θέμα: Διαδικασία ανέγερσης χώρου λατρείας (ναού ή ευκτήριου οίκου) ή άτυπης μορφής
οργάνωσης, θρησκείας και δόγματος θρησκευτικών κοινοτήτων (πλην της
Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού)**

Σας πληροφορούμε ότι με τις νέες διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του ν.4301/2014 (Α'223) και τη θεσμοθέτηση της νέας μορφής συλλογικής θρησκευτικής οργάνωσης, ήτοι τα εκκλησιαστικά και θρησκευτικά νομικά πρόσωπα, όλες οι θρησκευτικές κοινότητες, εκτός των ρητώς εξαιρουμένων κατ' άρθρο 16 ν. 4301/2014, ήτοι της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Εκκλησίας της Κρήτης, τις Εκκλησιαστικές Επαρχίες Δωδεκανήσου & το Άγιο Όρος (και γενικώς των Ορθοδόξων κλιμάτων), των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων και των θρησκευτικών μουσουλμανικών κοινοτήτων στις εδαφικές περιφέρειες των Μουφτειών Θράκης, μπορούν να οργανωθούν με τη μορφή του ειδικότερου αυτού νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, κατά τις προβλέψεις του νόμου. Στις διατάξεις του ως άνω νόμου προβλέπεται ότι τα θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα μπορούν, κατά τις κείμενες διατάξεις, να ιδρύουν και να λειτουργούν επ' ονόματί τους χώρους λατρείας (άρθρο 9).

Στην ημεδαπή έννομη τάξη για την αδειοδότηση όλων των άλλων λατρευτικών χώρων (ναών και ευκτήριων οίκων), πλην των ναών των κατ' άρθρο 3 Συντ. κλιμάτων της Ανατολικής του Χριστού Ορθοδόξου Εκκλησίας (Εκκλησία της Ελλάδος, Εκκλησία της Κρήτης, Εκκλησιαστικές Επαρχίες Δωδεκανήσου, Άγιο Όρος), για τα οποία κλίματα υφίστανται ειδικότερες διατάξεις, (σημειωτέον ότι οι Ομόδοξες Εκκλησίες που είναι ενωμένες δογματικώς με το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και ανήκουν σε άλλα Ορθόδοξα κλίματα, πχ Πατριαρχεία ή Αυτοκέφαλες Εκκλησίες μπορούν να ιδρύουν μόνο μετόχια, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 39 του Ν. 590/1977 περί Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος), ισχύουν οι γενικές ρυθμίσεις των ν. 1363/1938 (Α'305) και του ν.1672/1939 (Α'123), του εκτελεστικού αυτού β.δ από

20.5/2.6.1939 (Α'220) και του άρθρου 27 ν.3467/2006 (Α'128) καθώς και η σχετική κοινή εγκύκλιος οδηγία 69230-Α3/6.5.2014 (ΑΔΑ ΒΙΦΘ9-ΤΟΤ), όπως επικαιροποιήθηκε πρόσφατα με την 118939/Θ1/19-7-2016 (ΑΔΑ 76774653ΠΣ-5Ω9) που προώθησε η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων/ΥΠΠΕΘ, ήτοι πέραν των κοινών πολεοδομικών διατάξεων απαιτείται και σχετική άδεια του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 1§1 ν.1363/1938, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1§1 ν.1672/1939 ορίζεται ότι: «Δια την ανέγερσιν ή λειτουργίαν Ναού οιοιδήποτε δόγματος προαπαιτείται άδεια της οικείας ανεγνωρισμένης εκκλησιαστικής αρχής και του Υπουργείου Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας, κατά τα δια Β.Δ./τος, εκδιδόμενου προτάσει του Υπουργού Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας, ειδικώτερον καθορισθησόμενα», το δε εκδοθέν κατά την ως άνω νομοθετική εξουσιοδότηση βασιλικό διάταγμα της 20.5/2.6.1939, στο άρθρο 1§1 ορίζει: «1. Δια την έκδοσιν της υπό της παρ. 1 του άρθρου 1 του Α. Νόμου υπ' αριθ. 1672/1939 προβλεπομένης αδείας προς ανέγερσιν ή λειτουργίαν Ναών, μη υπαγομένων εις τας διατάξεις της εκάστοτε κειμένης περί Ναών και εφημερίων της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος Νομοθεσίας, απαιτούνται τα εξής: ...», περαιτέρω, και κατά την νεώτερη διάταξη του άρθρου 27 ν.3467/2006 προβλέπεται ότι: «Για την ίδρυση, ανέγερση ή λειτουργία ναού ή ευκτήριου οίκου οιοιδήποτε δόγματος ή θρησκείας, πλην της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος, δεν απαιτείται άδεια ή γνώμη της οικείας εκκλησιαστικής αρχής της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος. Κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει με τρόπο διαφορετικό το ίδιο θέμα, καταργείται ...».

Όστε οι διατάξεις αυτές και η πρόβλεψη της διοικητικής αδειοδότησης εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση λειτουργίας ναών ή ευκτηρίων οίκων και γενικώς χρήσεως κάθε κτηρίου προοριζόμενου για την άσκηση λατρείας και την εκδήλωση θρησκευτικών πεποιθήσεων κάθε θρησκευτικής κοινότητας (πλην των υπαγόμενων στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία της κατ' άρθρον 3 Συντ. εν Ελλάδι Ανατολικής του Χριστού Ορθοδόξου Εκκλησίας), είτε πρόκειται για ανέγερση νέου κτηρίου που θα στεγάσει λατρευτικό χώρο, είτε για τη χρήση υφιστάμενου κτηρίου για την ίδρυση και λειτουργία χώρου άσκησης λατρείας, είτε οι ενδιαφερόμενες θρησκευτικές κοινότητες έχουν οργανωθεί ως νομικά πρόσωπα οποιασδήποτε τυπικής μορφής πχ σωματείο, αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, θρησκευτικό ν.π., είτε παραμένουν άτυπες κοινότητες χωρίς ιδιαίτερη νομική προσωπικότητα (για την ταυτότητα του νομικού λόγου και την ισότητα όλων των θρησκευομένων στην απόλαυση των συνταγματικών δικαιωμάτων τους, όπως άλλωστε ρητά ορίζει το Σύνταγμα και εφαρμόζεται επί δεκαετίες στην ημεδαπή έννομη τάξη).

Συμπερασματικά, πριν την έκδοση πολεοδομικής άδειας για ανέγερση ναού/χώρου λατρείας οποιασδήποτε θρησκευτικής κοινότητας (πλην των υπαγόμενων στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία της κατ' άρθρον 3 Συντ. εν Ελλάδι Ανατολικής του Χριστού Ορθοδόξου Εκκλησίας) από τις πολεοδομικές αρχές, απαιτείται η σχετική άδεια του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Έχοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, η ενδιαφερόμενη θρησκευτική κοινότητα οφείλει να απευθύνεται στην Υπηρεσία μας, ώστε πριν την έκδοση οικοδομικής αδείας από την αρμόδια πολεοδομική αρχή, να έχει εκδοθεί η σχετική διοικητική πράξη μας περί αδειοδότησης της ανέγερσης (και κατ' αυτόν τον τρόπο να μην βρεθεί προ δυσάρεστων εκπλήξεων και άσκοπων εξόδων, ιδίως σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος). Διευκρινίζουμε ότι η άδεια ανέγερσης, που χορηγείται στο στάδιο προ της κατασκευής δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ούτε επιτρέπει τη λειτουργία

του χώρου λατρείας, περιοριζόμενη μόνο στην αδειοδότηση εκ μέρους του ΥΠΠΕΘ της ανοικοδόμησης του κτηρίου, αφού η άδεια αυτή, χορηγούμενη εκ της υπηρεσίας μας πάντα προ της κατασκευής και μόνο μετά από εξέταση των προϋποθέσεων που θέτει η παράγραφος 2 του άρθρου 13 του Συντάγματος για την ελεύθερη άσκηση της λατρείας ("Κάθε γνωστή θρησκεία είναι ελεύθερη και τα σχετικά με τη λατρεία της τελούνται ανεμπόδιστα υπό την προστασία των νόμων. Η άσκηση της λατρείας δεν επιτρέπεται να προσβάλλει τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη. Ο προσηλυτισμός απαγορεύεται") και οι κείμενες διατάξεις των ν.1363/38 και ν.1672/39 όπως αυτές ισχύουν, δεν υποκαθιστά την (διακριτή από την πρώτη) άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, που χορηγείται σε δεύτερο στάδιο, επί υφιστάμενου κτηρίου και αφορά πλέον στη λειτουργική δυνατότητα του να εξυπηρετήσει το σκοπό για τον οποίο ανεγέρθηκε. Έτσι, μετά τη χορήγηση της οικοδομικής άδειας και την αποπεράτωση των σχετικών οικοδομικών εργασιών (ο έλεγχος των οποίων ούτως ή άλλως εμπίπτει στις αρμοδιότητές σας), οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να προσέλθουν εκ νέου στην υπηρεσία μας και να υποβάλουν φάκελο με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, προκειμένου τότε να λάβουν την αναγκαία άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του ναού.

Για την ενημέρωση των τυχόν ενδιαφερομένων οι οποίοι θα απευθύνονται πρώτα στην Υπηρεσία σας, σας πληροφορούμε ότι τα απαραίτητα δικαιολογητικά που θα πρέπει να υποβάλλονται στην Υπηρεσία μας είναι τα εξής:

- Αίτηση υπογεγραμμένη από τον οικείο θρησκευτικό λειτουργό και τα μέλη της θρησκευτικής κοινότητας, με την πλήρη επωνυμία της θρησκευτικής κοινότητας και τα στοιχεία ταυτότητας των αιτούντων (διευθύνσεις κατοικίας των αιτούντων μελών και βεβαίωση του γνησίου των υπογραφών τους, ως συνημμένο υπόδειγμα)
- Βεβαίωση χρήσης γης
- Ομολογία Πίστης
- Βεβαίωση ιδιώτη μηχανικού σχετικά με την χωρητικότητα του υπό ανέγερση χώρου λατρείας (συνημμένο υπόδειγμα)

Για διευκρινίσεις σχετικά με τα ανωτέρω δικαιολογητικά, παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι να επικοινωνούν με την Υπηρεσία μας στα τηλ.: 210 3442186, 210 3442829 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση dthridee@minedu.gov.gr.

Το παρόν κατισχύει κάθε άλλου παλαιότερου εγγράφου της υπηρεσίας μας.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Συνημμένα: σελ. 3

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων
2. Δ/ση Θρησκευτικής Διοίκησης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
Κατεχάκη 56 Τ.Κ. 11525 ΑΘΗΝΑ
E-mail: ggattiki@otenet.gr
2. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
Σωκράτους 111 Τ.Κ. 41336 ΛΑΡΙΣΑ
E-mail: genikos@apdthest.gov.gr
3. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας
Β. Ηπείρου 20 Τ.Κ. 45445 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
E-mail: gg@apdhp-dm.gov.gr
4. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου
Ν.Εθνική Οδός Πατρών - Αθηνών 158, Τ.Κ. 26442 ΠΑΤΡΑ
E-mail: gg@apd-depin.gov.gr
5. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης
Καθ. Ρωσίδα 11 Τ.Κ. 54008 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
E-mail: sg@damt.gov.gr
6. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
Ακτή Μιαούλη 83 & Μπότσαρη 2 - 8 Τ.Κ. 18538 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
E-mail: gg@apdaigaiou.gov.gr
7. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
Πλ. Κουντουριώτη Τ.Κ. 71202 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
E-mail: ggg@apdkritis.gov.gr

ΑΙΤΗΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ ΧΩΡΟΥ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΣ

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων

Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης
(τηλ. 2103442187, 210 34422829)

Αν. Παπανδρέου 37, Τ.Κ 151 80, Μαρούσι

Ο/Η ΑΙΤΩΝ/ΟΥΣΑ

Επώνυμο	Διεύθυνση Κατοικίας
Όνομα	
Ονοματεπώνυμο πατέρα	
.....	
Αριθμός δελτίου ταυτότητας ή Διαβατηρίου	Δήμος
.....	
Εκδούσα αρχή	
Χρονολογία γέννησης	Τηλέφωνο
.....	Επικοινωνίας.....
.....	

Παρακαλούμε να χορηγήσετε άδεια ανέγερσης χώρου λατρείας στο/στην:

- Εκκλησιαστικό Νομικό Πρόσωπο με την επωνυμία:.....

.....

- Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο με την επωνυμία:.....

.....

- Άτυπη Θρησκευτική Κοινότητα με την επωνυμία:.....

..... που θα

ανεγερθεί επί οικοπέδου κειμένου στο δήμο.....

νομού.....(περιοχή.....) και επί της οδού

.....με μέγιστο αριθμό.....(.....) φιλοξενούμενων

ατόμων στο χώρο.

Αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης:.....

Τόπος και Ημερομηνία

Ο/Η Αιτών/ούσα

Τα Μέλη :

**ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙ ΧΩΡΟΥ ΚΥΡΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ
(ΑΦΟΡΑ ΣΕ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΧΩΡΟΥ ΛΑΤΡΕΙΑΣ)**

Ο υπογράφων του, Μηχανικός με Α.Μ.
....., που εδρεύει στ.., οδός αριθμός.....,
ΒΕΒΑΙΩΝΩ ότι σύμφωνα με τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις, το οικοδόμημα που
πρόκειται να ανεγερθεί επί του οικοπέδου κειμένου στο δήμο
νομού (περιοχή) και επί της οδού
....., με εμβαδόν δαπέδου μέτρα
τετραγωνικά, πρόκειται να είναι χώρος κύριας χρήσης με χρήση χώρου λατρείας/ναού, με
δυνατότητα εξυπηρέτησης/συγκέντρωσης ατόμων.

.....,

...../...../.....

(Τόπος / ημεροχρονολογία)

Ο Βεβαιών Μηχανικός

(υπογραφή και σφραγίδα)